

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 64 din data de 20.01.2021

Dosar nr: 492/2020

Petiția nr: 4070/08.07.2020

Petent:

Reclamat: Regio Călători

Obiect: petentul este persoană cu handicap de vedere și reclamă dificultățile pe care le are în procurarea biletelor

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și adresa petentului

1.

I. 2. Numele și adresa părții reclamate

2. Regio Călători, loc. Brașov, str. Automotoarelor nr. 10, jud. Brașov

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul este persoană cu handicap de vedere și reclamă dificultățile pe care le are în procurarea biletelor.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părții reclamate i-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

6. Partea reclamată și-a formulat în scris punctul de vedere și l-a depus la dosar.

7. Punctul de vedere depus de partea reclamată a fost comunicat petentului în vederea depunerii de concluzii scrise. Petentul a depus concluzii scrise la dosar.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

8. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 4070/08.07.2020** și înscrisuri petentul arată următoarele aspecte relevante:

- este persoană cu handicap grav de vedere;
- în data de 28 iunie 2020 s-a deplasat însoțit de soție și fiica sa pentru a călători cu trenul societății private Regio Călători;
- deoarece distanța dintre centrul orașului și gară este de aproximativ 3 km petentul a folosit autobuzul care are program de transport al călătorilor destul de limitat cu puține curse și cu un orar apropiat orelor de plecare a trenurilor, astfel că procurarea legitimațiilor de călătorie mai ales pentru persoanele cu bilete pe baza legilor speciale este foarte dificilă;
- când a ajuns la gară la casa de bilete nu era nimeni și nici nu a apărut, motiv pentru care petentul a plecat la peron deoarece la ora 9 și 9 minute trenul urma să plece;
- petentul a urcat în tren bazându-se pe promisiunea anterioară a conducerii societății că va fi servit cu celeritate de personalul din tren;
- la prezentarea biletelor de călătorie eliberate de D.G.A.S.P.C. Covasna, conform Legii 448/2006, petentul a fost inițial refuzat pe motiv că biletul are ștampilă doar la prima rubrică unde este perioada de valabilitate și că ar mai trebui o ștampilă și la rubrica de prelungire; deși petentul a explicat rolul rubricii de prelungire și a argumentat cu acordul scris al conducerii, personalul din tren nu a acceptat și a insistat că trebuia să procure legitimațiile de călătorie de la casa de bilete, deși petentul i-a explicat că nu era deschisă casa de bilete;
- în urma insistențelor petentului personalul din tren s-a hotărât să își sune șefa și în final ia dat dreptate petentului și aproape de finalul călătoriei i-a eliberat legitimațiile de călătorie;
- petentul precizează că nu este singura situație în care a întâmpinat dificultăți la procurarea legitimațiilor de călătorie, având dovezi în acest sens;
- petentul a dorit ca fiecare cerere adresată conducerii societății să conducă la soluții reale și practice, pe cale amiabilă; i s-a sugerat să-și programeze călătoria fără a i se explica ce măsuri s-au luat pentru a nu se mai repeat situația de a fi serviți călători înainte și după petent, el fiind trimis să ia bilet din tren, desi atât pe site, cât și în tren este specificat că în stațiile în care sunt case de bilete trebuie procurate legitimațiile de călătorie, altfel nu vor fi acceptate biletele eliberate conform unor legi speciale;
- într-unul dintre răspunsuri i s-a specificat, fără a fi exemplificat, lăsând loc de interpretare după bunăvoința controlorului, că se pot elibera, în situații excepționale, legitimații de călătorie și pe baza biletelor eliberate pe baza legilor speciale;
- petentul menționează că nu întotdeauna se poate programa o călătorie;
- petentului i s-a solicitat ca la urcarea în tren să se adreseze șefului de tren, dar a avut și ocazii în care a fost trimis să se așeze; călătorii care achită integral contravaloarea legitimațiilor de călătorie le obțin din locul unde sunt așezați, fără a li se atrage atenția că ar trebui procurate de la casele de bilete sau că la urcarea în tren ar trebui să îl contacteze pe șeful de tren;

- mersul din timp la gară nu depinde de petent, ci de mersul autobuzelor și petentul crede că ar fi în interesul societății să solicite consiliului local un program al autobuzelor astfel încât fiecare călător să poată procura, în mod decent, neconcurențial, fără discriminare, legitimațiile de călătorie;

- petentul precizează că a întâmpinat probleme în eliberarea biletelor și când a fost din timp la gară, fiind servit parțial, pentru elevi nu i s-a eliberat pe motiv că nu e timp, iar când a intrat, alături de alte persoane, în interiorul casei de bilete, casierul a devenit agresiv;

- din comportamentul unor angajați ai societății și din motivele pe care le invocă reiese că preferă să evite eliberarea legitimațiilor de călătorie care se decontează mai târziu; - petentul depune probe la dosar.

9. Petentul depune la dosar concluzii scrise înregistrate cu nr. 6950/04.11.2020 prin care arată următoarele:

- în loc să vină cu soluții reale și aplicabile, conducerile societăților Regio Călători și RC – CF TRANS S.R.L. folosesc scuze și afirmații care sunt parțial reale, unele fiind chiar diferite de realitate;

- nu înțelege de ce trebuie să resimtă călătorii cu posibilitatea de procurare a legitimațiilor de călătorie pe baza legilor speciale lipsa personalului sau cumulul de sarcini;

- petentul reiterează faptul că în multe rânduri a întâmpinat dificultăți în procurarea legitimațiilor de călătorie și se consideră discriminat.

Susținerile părții reclamate

10. Partea reclamată depune la dosar punctul de vedere înregistrat la CNCD cu nr. 5469/08.09.2020 prin care arată următoarele:

- societatea desfășoară activități de interes național cu caracter public social, furnizarea serviciilor de transport feroviar de călători, precum și obligațiile de serviciu public de interes național sunt stabilite prin Contractul de servicii publice și actele adiționale aferente acestuia, încheiat cu Ministerul Transporturilor;

- prin serviciile prestate de către partea reclamată se asigură liberă circulație a tuturor persoanelor fără discriminare, pe o arie geografică relativ vastă, cu adaptarea la nevoile/cererile de transport atât a călătorilor ocazionali, cât și a celor care folosesc frecvent trenurile Regio Călători (navetiștii), inclusiv în grupuri organizate;

- un principiu important ce stă la baza desfășurării activității de transport feroviar de călători îl reprezintă corelarea cererilor de transport cu oferta de transport, această corelare efectuându-se pe baza sondajelor de opinie (călătorii fiind subiecții principali ai acestor sondaje), unități de învățământ, primării, petiții, sesizări etc primite prin toate mijloacele de comunicare, aceste date stând la baza proiectării mersului trenurilor de călători având în vedere fluxul estimat de călători;

- referitor la împrejurările din 26.11.2017 (împrejurări ce reies din documentele depuse de petent împreună cu petiția) partea reclamată își declină calitatea de reclamat deoarece faptele prezentate sunt făcute în raport cu Regiotrans SRL (care a emis legitimațiile de călătorie la care petentul face referire); Regio Călători a început să opereze trenuri de călători pe ruta Brașov –

Bretcu începând cu luna decembrie 2017, preluând totodată și personalul Regiotrans SRL;

- în haltele/stațiile unde partea reclamată nu deține caserii sau puncte de eliberare a legitimațiilor de călătorie acestea sunt eliberate de către personalul gestionarului de infrastructură, respectiv RC CF Trans S.R.L., pe bază de convenție/contract (având în vedere că prestația este remunerată), partea reclamată neavând un control direct asupra personalului care desfășoară această activitate;

- deoarece reclamația petentului a fost înaintată către partea reclamată la data de 18.03.2018, aceasta a dat curs acesteia, efectuând cercerările ce s-au impus situației prezentate și a constatat că față de împrejurările din data de 26.11.2017 personalul aflat de serviciu care elibera bilete a fost chestionat și a menționat că înainte cu 5 minute de sosirea trenului are obligația de a se deplasa în vederea închiderii barierei mecanice și nu a avut niciun conflict verbal cu petentul, iar față de împrejurările din 11.03.2018 personalul care eliberează bilete a menționat că după verificarea parcurilor a două trenuri a procedat la emiterea de bilete, însă, deoarece avea de îndeplinit atribuții de siguranța circulației, a fost nevoit să întrerupă emiterea biletelor, urmând a o relua. Petentul nu a vrut să înțeleagă situația, ulterior încercând să forțeze oarecum emiterea acestui bilet prin pătrunderea în caserie;

- partea reclamată arată că activitățile legate de siguranța circulației sunt prioritare, în condițiile în care atât gestionarul de infrastructură, cât și transportatorul au obligația legală și responsabilitatea majoră de a asigura efectuarea transportului de călători în deplină siguranță;

- îndeplinirea acestor activități înainte de emiterea/eliberarea legitimațiilor de călătorie nu poate fi privită ca o discriminare a unei categorii de călători, întrucât nu se face distincție între aceștia, când atribuțiile pe parte de siguranța circulației se impun;

- petentul nu avea niciun drept de a pretinde acordarea accesului în locația unde sunt ținute valorile materiale, mai ales în condițiile în care, poate din necunoștință, a forțat intrarea în această locație;

- referitor la împrejurările privind dificultățile întâmpinate la abordarea personalului de tren (șef tren) aparținând Regio Călători, în vederea eliberării de legitimații de călătorie, partea reclamată precizează că personalul de tren, pe lângă atribuțiile specifice privind verificarea legalității documentelor de călătorie și emiterea de legitimații de călătorie, au și atribuții privind siguranța circulației, atribuții care sunt prioritare în vederea asigurării siguranței transportului;

- referitor la cele două împrejurări partea reclamată a răspuns petentului, apelând și la înțelegerea acestuia față de niște reguli, reglementări și norme obligatoriu de urmate de către Regio Călători S.R.L. pentru a desfășura o activitate de transport în deplină siguranță;

- într-adevăr, nu întotdeauna aceste reguli, norme sau reglementări ușurează activitatea personalului sau timpul de procurare a legitimațiilor de călătorie din punctele în care se realizează emiterea acestora, mai ales în condițiile în care călătorii beneficiari de facilități trebuie să completeze documentele necesare eliberării legitimațiilor de călătorie la care au dreptul potrivit legii, însă în aceste situații (în care timpul necesar emiterii/procurării legitimațiilor de călătorie nu este suficient) se recomandă procurarea acestor legitimații de călătorie direct din tren, de la personalul de tren;

- în niciuna din aceste împrejurări nu a fost manifestată o intenție de discriminare directă sau indirectă a petentului față de ceilalți călători, neexistând intenția de a încălca libertatea

acestui de mișcare sau dreptul acestuia de a beneficia de transport gratuit în condițiile legale în vigoare;

- în ceea ce privește împrejurarea din luna mai 2019 privind existența unui refuz din partea personalului societății de a elibera legitimații de călătorie petentului, pe argumentul că biletul are ștampila doar la rubric unde este perioada de valabilitate și că ar mai trebui o ștampilă și la rubrica de prelungire, așa cum a fost comunicat și petentului la data de 22.05.2019, din cauza schimbării legislației care reglementează normele metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor de transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, precum și din cauză că inițial, unele DGASPC-uri au aplicat ștampila la emitere și la rubrica “Prelungit până la...” și pe biletele care aveau data de valabilitate până la 31.01.2020, a fost creată această confuzie în cadrul personalului societății în ceea ce privește constatarea legalității documentelor înaintate în scopul eliberării de legitimații de călătorie gratuite pentru persoanele cu handicap;

- în ceea ce privește situația prezentată din data de 28.06.2020, la baza desfășurării activității de transport feroviar de călători a părții reclamate stă corelarea cererilor de transport cu oferta de transport;

- pe baza informațiilor primite din zonele unde partea reclamată efectuează activitate de transport aceasta stabilește mersul de tren (orele între care trenurile societății circulă) ținând cont și de specificul zonei și categoriile de călători care se deplasează în mod frecvent cu trenurile societății;

- se realizează o imagine de ansamblu privind orele la care trenurile pleacă sau ajung la destinație, societatea încercând să satisfacă toate cerințele ale tuturor călătorilor în mod nediscriminatoriu;

- partea reclamată subliniază faptul că nu are calitatea de a interveni pe lângă autoritățile locale pentru ca acestea din urmă să modifice sau să decaleze programul de transport local, la fel cum nu poate interveni pe lângă aceleași autorități pentru a favoriza în vreun fel sau altul o anumită categorie de călători;

- în ceea ce privește “refuzul” personalului de tren privind eliberarea de legitimații de călătorie pe argumentul că biletul are ștampila doar la prima rubrică unde este perioada de valabilitate și că ar mai trebui o ștampilă și la rubrica de prelungire, potrivit declarației șefului de tren de serviciu în deservirea trenului 16361 la data de 28.06.2020, nu a existat un refuz pe acest motiv, ci doar i-a fost menționat petentului faptul că se dorește a se obține o aprobare de la conducerea societății în vederea emiterii legitimațiilor de călătorie la tariful prevăzut de legislația specială (și nu la tarif taxare în tren), în condițiile în care petentul nu a achiziționat bilete de la caseria din Covasna;

- în urma convorbirii cu reprezentanții părții reclamate, personalul de tren a procedat la eliberarea legitimațiilor de călătorie gratuite în baza cupoanelor prezentate de călător, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

- niciuna din aceste împrejurări nu a reprezentat o intenție de discriminare directă sau indirectă a petentului față de ceilalți călători (fie ei călători simpli sau alți beneficiari de facilități de transport) neexistând intenția de a încălca libertatea acestuia de mișcare sau dreptul acestuia de a beneficia de transport gratuit în condițiile legale în vigoare;

- din petiție, din punctul de vedere prezentat de partea reclamată, din documentele depuse de părți nu se poate trage concluzia că acțiunile prezentate de petent dovedesc existența unei discriminări sub forma unor deosebiri, excluderi, restricții sau preferințe bazate pe unul din criterii, respectiv handicap sau apartenență la o categorie defavorizată, care să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

V. Motivele de fapt și de drept

11. Colegiul director constată următoarele:

- petentul este persoană cu dizabilitate;
- în data de 28 iunie 2020 s-a deplasat însoțit de soție și fiica sa pentru a călători cu trenul societății private Regio Călători, însă din cauza întârzierii autobuzului a ajuns târziu la gară, astfel a urcat pe tren fără bilet, știind că se poate procura bilet pe tren;
- neavând ștampilă privind prelungirea termenului biletelor de călătorie eliberate de D.G.A.S.P.C. Covasna, s-a cerut o clarificare;
- personalul societății reclamate a discutat la telefon, după care petentul a beneficiat de bilet gratuit;
- faptele dinainte de 08.07.2019 nu pot fi analizate în condițiile art. 20 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, petiția fiind tardiv introdusă.

12. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

13. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

14. Colegiul director constată că societatea reclamată reclamatul nu are nici o vină pentru faptul că autobuzul petentului a întârziat, nu poate interveni pentru modificarea orarului autobuzelor.

15. Faptul că petentul a întârziat și nu a mai putut procura bilet de la casă nu se datorează societății reclamate. Nici CFR nu eliberează bilete cu câteva minute înainte de pornirea trenului

(pentru a evita ca cineva să urce într-un tren aflat în mișcare și astfel să se accidenteze), astfel chiar cu un personal mai numeros societatea reclamată nu putea elibera bilet. Totodată, drepturile petentului nu au fost atinse, din moment ce biletul poate fi procurat și în tren.

16. Dat fiind că biletele gratuite nu aveau ștampilă privind prelungirea termenului, este normal ca personalul care eliberează bilete gratuite să se intereseze ce are de făcut. O astfel de situație nu îngrădește drepturile persoanelor implicate.

17. Petentul a beneficiat de călătorie gratuită, astfel din nou nu se poate constata atingerea drepturilor petentului.

18. În mod evident oricine poate întâmpina diferite dificultăți, dar astfel de situații nu reprezintă neapărat limitări ale drepturilor. Persoanele cu dizabilități nu beneficiază de adaptări rezonabile în foarte multe situații, ceea ce reprezintă o încălcare a drepturilor acestor persoane, dar cauza supusă atenției nu relevă o astfel de situație. Autobuzul a întârziat pentru toate persoanele, nu doar pentru petent, nimeni nu poate procura biletul cu 5 minute înainte de pornire, nu doar petentul, iar dacă ceva nu este clar pentru cel care eliberează biletul, el este obligat să verifice situația, nu doar în cazul persoanelor cu dizabilități.

19. În consecință, faptele sesizate nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta sesizată nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**; 2. O copie a prezentei hotărâri se comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări din data de 20.01.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru (online), GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru (online), MOȚA MARIA – Membru (online), OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 22.01.2021

Motivată: A.S. (pct. 1-10) Haller
István (pct. 11-19)
Tehnoredactată: A.S.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.